

Dosarul nr. 2r-138/22

2-21129488-01-2r-01032022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Dimitriu)

Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Clima, A. Malîi, V. Cotorobai)

DECIZIE

06 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Gaidarji Nadejda,

în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Credidare Nebancară „Credite pentru Toți” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Gaidarji Nadejda cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Gaidarji Nadejda ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 26 august 2021, OCN „Credite pentru Toți” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gaidarji Nadejda, solicitând încasarea sumei de 12733 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 381,99 de lei cu titlu de taxa de stat și a sumei de 200 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 07 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată în procedură scrisă de examinarea a cererilor cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Credite pentru Toți” SRL.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de OCN „Credite pentru Toți” SRL. S-a încasat din contul lui Gaidarji Nadejda în beneficiul OCN „Credite pentru Toți” SRL suma de 12733 de lei cu titlu de datorie și dobândă contractuală, suma de 381,99 de lei cu titlu de taxa de stat și suma de 200 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 13314,99 de lei.

La 25 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gaidarji Nadejda a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe. Totodată, a indicat apelanta că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Gaidarji Nadejda ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 31 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Gaidarji Nadejda a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului Gaidarji Nadejda a indicat că prima instanță a examinat cauza în absența sa. Despre emiterea hotărârii primei instanțe a aflat la 30 octombrie 2021, când a recepționat dispozitivul hotărârii prin intermediul oficiului poștal, iar la 25 noiembrie 2021 a depus cererea de apel nemotivată. Respectiv, termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului urmează să fie calculat începând cu 30 octombrie 2021, când i s-a comunicat actul judecătoresc.

Solicită să fie luat în considerație faptul că nu are studii juridice și că termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de apel a fost calculat din data recepționării hotărârii contestate.

A susținut că cererea de apel nemotivată a fost depusă cu o zi întârziere și nu l-ar fi ratat dacă ar fi fost informată în modul corespunzător referitor la termenul limită.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 14 ianuarie 2022 la adresa poștală a lui Gaidarji Nadejda (f.d. 46) și a fost recepționată de ultima la data de 20 ianuarie 2022, conform avizului de recepție anezat la materialele cauzei (f.d.47).

Astfel, recursul declarat la 31 ianuarie 2022 este în termen.

La 01 martie 2022 în adresa OCN „Credite pentru Toți” SRL a fost expediată copia recursului declarat de Gaidarji Nadejda, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 62).

Prin referința depusă la data de 17 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, OCN „Credite pentru Toți” SRL a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Gaidarji Nadejda și menținerea încheierii din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 25 octombrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis acțiunea depusă de OCN „Credite pentru Toți” SRL.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 noiembrie 2021 Gaidarji Nadejda a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată. Totodată, a indicat apelanta că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe, fără însă a solicita repunerea în termen a apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Gaidarji Nadejda ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Gaidarji Nadejda, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 25 octombrie 2021, iar cererea de apel (nemotivată și netimbrată) a fost depusă de către Gaidarji Nadejda abia la 25 noiembrie 2021, pe când termenul-limită de depunere a apelului a expirat la 24 noiembrie 2021 inclusiv (miercuri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a

temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Gaidarji Nadejda peste termenul legal de atac, însă apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Gaidarji Nadejda, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanții să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu pot fi reținute argumentele lui Gaidarji Nadejda invocate în cererea de recurs precum că despre emiterea hotărârii primei instanțe a aflat la 30 octombrie 2021, când a recepționat dispozitivul hotărârii prin intermediul oficiului poștal. Iar la 25 noiembrie 2021 a depus cererea de apel. Respectiv, neavînd studii juridice a considerat că termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului urmează să fie calculat începînd cu 30 octombrie 2021, când i s-a comunicat actul judecătoresc.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură, iar, necunoașterea legii nu o poate exonera de răspundere.

Mai mult ca atât, Gaidarji Nadejda a cunoscut că prezenta cauză civilă va fi examinată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, fără participarea părților în proces, recepționând încă la data de 17 septembrie 2021 încheierea primei instanțe din 07 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței nr. DS8003555416AS (f.d. 23).

Circumstanțele menționate, denotă faptul că Gaidarji Nadejda a cunoscut că prezenta cauză se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însă cu toate acestea, contrar dispozițiilor art. 362 CPC, ultima nu și-a valorificat dreptul de a efectuat actul de procedură în termenul legal și nici nu a solicitat repunerea în termen a acestuia prin prisma art. 116 CPC.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în

lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Gaidarji Nadejda.

Se menține încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauză civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Credidare Nebancară „Credite pentru Toți” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Gaidarji Nadejda cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic